

Kapitoly z dějin umění I.

Doporučená témata pro zpracování písemných prací

Moravská galerie v Brně

Pohled Medúsy – evropské umění šesti staletí

dlouhodobá expozice v Místodržitelském paláci (Brno, Moravské nám.)

Pokud není uvedeno jinak, jedná se o obraz.

Pokud má obraz malbu i na reversu, referát bude zaměřen na obě jeho strany.

1. část Ad honorem Dei – Výtvarná kultura středověku Moravy, Čech, Rakouska, Německa a Nizozemí

1. Tympanon s královnou Konstancí z kláštera v Předklášteří u Tišnova, Morava, 1240-50, reliéf
Lit.: DČVU 1, 218-219
2. Madona z Buchlovic, Morava, 1340-50, socha
Lit.: DČVU 1, 229, 231; Gotika/92, č.k. 3
3. Krucifix (mystický kříž) z Moravského Krumlova, Morava, 1340-50
Lit.: DČVU 1, 225; Gotika/92, č.k. 6
4. Madona z kostela sv. Tomáše v Brně, revers Veraikon, Praha?, po 1435?
Lit.: Gotika/92, č.k. 8; BMG č. 50, 19-21; Gotika/99/Brno, č.k. 128
5. Mistr olomouckého (dř. rajhradského oltáře), Nesení kříže, Morava, cca 1450
Lit.: DČVU 1, 389-393; Gotika/92, č.k. 9; Gotika/99/Brno, 301-305; Gotika/99/Olomouc, č.k. 340
6. Mistr olomouckého (dř. rajhradského oltáře), Mučení sv. Apoleny(?), revers Mučení sv. Kateřiny, Morava, cca 1440-50?
Lit.: DČVU 1, 389-393; Gotika/92, č.k. 11; Gotika/99/Brno, č.k. 136
7. Krucifix ze Znojma, jižní Morava nebo Rakousko, cca 1450
Lit.: BMG č. 47, 62-66; Gotika/92, č.k. 13; Gotika/99/Brno, 139
8. Kristus Vykupitel z Veverčí, Morava, 1470-80
Lit.: Gotika/92, č.k. 16; Gotika/99/Brno, č.k. 161
9. Snímání z kříže se sv. Otýlíí a sv. Tomášem s donátorem, Morava/?/, 1480-90
Lit.: DČVU 1, 583; Gotika/92, č.k. 20; Gotika/99/Brno, č.k. 183
10. Zázrak Panny Marie Sněžné (Legenda sv. Liberia), revers Mše sv. Řehoře, Morava, 1480?
Lit.: Gotika/92, č.k. 21, BMG č. 50, 11-19, Gotika/99/Brno, č.k. 164
11. Madona z Unkovic, Morava (Brno), konec 15. stol. – srovnání s klečící Pannou Marií ze Židlochovic
Lit.: Gotika/99/Brno č.k. 185 (srov. č.k. 173)
12. Mše sv. Řehoře (Votivní deska abatyše Perchty z Boskovic), Morava (Brno), 1480
Lit.: DČVU 1, 583, 585; Gotika/92, č.k. 17; Gotika/99/Brno, č.k. 182
13. Madona z Olomouce (Primavesí), Morava (Brno), cca 1480-90
Lit.: DČVU 1, 548; Gotika/92, č.k. 18; Gotika/99/Brno, č.k. 170
14. Sv. Jakub ze skupiny Olivetské hory v Modřicích, Morava (Brno), 1480-90
Lit.: DČVU 1, 547-548; Gotika/92, č.k. 19; Gotika/99/Brno, č.k. 168
15. Narození Krista, revers Tupení Krista, Morava (Brno), 1490-1500
Lit.: Gotika/92, č.k. 22; Gotika/99/Brno, č.k. 207
16. Anton Pilgram, Sv. Petr mučedník, Světec, Morava (Brno), cca 1510, dvě sochy

Lit.: Umění 4, 1956, 93-106; DČVU 1, 561, 563; Gotika/92, č.k. 24, 25; Gotika/99/Brno, č.k. 201

17. Oplakávání (z Dolan u Olomouce), Morava, cca 1510-20
Lit.: DČVU 1, 560; Gotika/92, č.k. 28; Gotika/99/Olomouc, č.k. 227
18. Navštívení Panny Marie, Narození Páně, Morava?/, cca 1520, dva vysoké reliéfy
Lit.: DČVU 1, 560; Gotika/92, č.k. 29, 30; Gotika/99/Brno, č.k. 216, 217
19. Lucas Cranach, Lot a jeho dcery /z Nové Říše/
Lit.: Nová Říše

2. část *L'Italia Magnifica*

1. Paolo Pagani, Jupiter a Semelé (cca 1630)
Lit.: BMG č. 58-59, 176-178
2. Bernardo Strozzi, Sv. Cecílie
Lit.: Gomperz
3. Carlo Dolci, Sv. Šebestián
Lit.: BMG č. 58-59, 178-179; Gomperz
4. Artemisia Gentileschi, Zuzana a starci, 1649
Lit.: BMG č. 58-59, 154-163, 178
5. Giovanni Guiliani, Jupiter a Amor, cca 1700, model pro sousoší v zámecké zahradě ve Slavkově u Brna
Lit.: Baroko/96

3. část *Život a mýtus – Nizozemské malířství 16.-17. století*

1. Jan Massys, Veselá společnost, 1562
Lit.: Nizozemské malířství, 205, 208-209; BMG č. 58-59, 175
2. J. Ch. Schürer, Nerovný pár, 1612
3. Peeter Pauwel Rubens – dílna, Arcivévoda Albrecht VII., Infantka Isabella Clara Eugenia, 1616-17, dva obrazy
4. Peeter Pauwel Rubens a Frans Snyders, Hlava Medúsy, 1617-18
5. Jan Fyt, Lovecké zátiší, 1649
Lit.: BMG č. 57, 42-43
6. Govaert Flinck, Podobizna starého muže, 1650 /zápůjčka N. Říše/
Lit.: Nová Říše

4. část *Triumf víry – Oslavení rozumu*

1. Daniel Gran – dílna, Apotheosa vlády Spravedlnosti, pseudoskica nástrovní fresky pro Zemský dům (Novou radnici) v Brně, před 1734
Lit.: Baroko/92, č.k. 31; srov. Baroko/96, č.k. 202
2. Jan Jiří Eogens, Oslava Panny Marie, cca 1755 /zápůjčka z Nové Říše/
Lit.: Baroko/96, č.k. 209; Baroko/03, č.k. 70
3. Jiří Antonín Heinz, Andílek, 1740-1750, z kláštera minoritů ve Znojmě
Lit.: Baroko/92, č.k. 2; srov. Baroko/03, č.k. 53
4. František Vavřinec Korompay, Smrt sv. Josefa, před 1762
Lit.: BMG č. 40, 16-17; Baroko/92, č.k. 34; Baroko/96, č.k. 252; Baroko/03, č.k. 75
5. Josef Ignác Sadler (Sattler), Sv. Petr, Sv. Pavel
Lit.: BMG č. 45, 14-16; Baroko/92, č.k. 45, 46
6. Ignác Raab, Andělé slouží Kristovi, 1760-1770 /zápůjčka z Rajhradu/

- Lit.: Baroko/92, č.k. 41; Baroko/96, č.k. 242; Baroko/03, č.k. 86
7. Josef Winterhalter ml., Vidění sv. Augustina a Norberta, 1778
Lit.: Baroko/92, č.k. 54; Baroko/03, č.k. 88
 8. Franz Anton Maulbertsch, Únos, cca 1759
Lit.: Baroko/92, č.k. 38; Baroko/03, č.k. 78
 9. Franz Anton Maulbertsch, Diana a Kallistó, 1760
Lit.: Baroko/92, č.k. 37, Baroko/03, č.k. 79
 10. Franz Anton Maulbertsch, Nalezení sv. Kříže, 1765
Lit.: Baroko/92, č.k. 39; Baroko/96, č.k. 228
 11. Ondřej Schweigl, Panna Maria pod křížem, Sv. Jan pod křížem, 1760-1770
Lit.: Baroko/92, č.k. 25, 26.
 12. Moravský sochař, Model oltáře, 3. čtvrt. 18. stol.
Lit.: Baroko/92, č.k. 17; Baroko/03, č.k. 44.

Kostel sv. Jakuba v Brně

1. Architektura kostela. Lit.: Gotika/99/Brno, č.k. 007
2. Krucifix, konec 13. stol. Lit.: DČVU I, 222-223
3. Reliéfy Oplakávání a Ukřižování (Viedeň, 1518 a 1519). Lit.: Gotika/99/Brno, č.k. 228
4. Josef Stern, Sv. Peregrin, 1755-1760. Lit.: Baroko/03, č.k. 72
5. Jan Wickart, Sv. Jan Nepomucký (oltářní obraz), cca 1730. Lit.: Baroko/96
Nebo jiné dílo, např. kazatelna, náhrobek Radouita de Souches, oltářní obraz Poslední večeře Páně

Zkráceně citovaná literatura

- Baroko/92: Vlasta Kratinová, Baroko. Stálá expozice starého umění (katalog výstavy, Moravská galerie). Brno 1992.
- Baroko/96: Ivo Krsek – Zdeněk Kudělka – Miloš Stehlík – Josef Válka, Umění baroka na Moravě a ve Slezsku. Praha 1996.
- Baroko/03: Jiří Kroupa (red.), V zrcadle stínů. Morava v době baroka 1670-1790 (katalog výstavy, Musée des Beaux-Arts, Moravská galerie). Rennes – Brno 2003.
- BMG: Bulletin Moravské galerie v Brně
- Gomperz: ...z lásky k umění a sobě pro radost... Umělecká sbírka Heinricha Gomperze 1843 – 1894. Brno 2004.
- Gotika/92: Kaliopi Chamonikolasová, Gotika. Stálá expozice starého umění (katalog výstavy, Moravská galerie). Brno 1992.
- Gotika/99/Brno: Kaliopi Chamonikola (ed.), Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400-1550, část II, Brno (katalog výstavy, Moravská galerie). Brno 1999.
- Gotika/99/Olomouc: Ivo Hlobil – Marek Perůtka (eds.), Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400-1550, část III, Olomoucko (katalog výstavy, Muzeum umění). Olomouc 1999
- Nizozemské malířství: Jarmila Vacková, Nizozemské malířství 15. a 16. století: Československé sbírky. Praha 1989.
- Nová Říše: Antonín Jirka, Novoříšská obrazárna (katalog výstavy, Moravská galerie). Brno 1994.
- Umění: čsp. vydávaný od 1953 Akademií věd (ČSAV, AV ČR)